N. 1624.

CURRENDA X.

A. D. 1863.

N. præs 52.

Copia Litterarum a SS. Domino Pio Papa IX ad Excellentissimos DD. Franciscum Xaverium Archiepiscopum Leopoliensem Latinorum, Gregorium Archiepiscopum Leopoliensem Haliciensem & Camenecensem Ruthenorum eorumque Suffraganeos directarum.

Copiam harum Litterarum intuitu dissensionum in Ruthenia quoad ritus &c. &c. quam ab Illmo Metropol. Consistorio Leopol. dtto 27. Mart. a. c. N. præs. 30 accepimus, pro notitia in subsequis communicamus. Tenor ejusmodi:

„Venerabilibus Fratribus Francisco Xaverio Archiepp. Leopoliensi Latinorum, Gregorio Aeppo Leop. Haliciensi & Camenecensi Ruthenorum, eorumque Suffraganeis

Pius Papa IX.

Venerabiles Fratres, Salutem & apostolicam benedictionem. Romani Pontifices Illius Vicariam in terris gerentes operam, qui non est dissensionis Deus, sed pacis, omni cura, studioque Ecclesiarum concordiae semper consuluerunt, neque unquam intermiserunt paternis curis, consiliis, opportunisque remediis interna amovere dissidia, quæ inimicus homo solet interdum excitare, ut moestissima Ecclesiæ afferat damna. Atque hujusmodi dissensiones, veluti pro vestra sapientia optime nostis, Venerabiles Fratres, perniciosiores magisque deplorandae sunt, si inter sacros ministros oriuntur, ac foveantur, quandoquidem et charitas graviter laeditur, et christiano populo non leve infertur scandalum, et vinea Domini eos fructus emittere haud potest, quos in ea excolenda varii Cleri Ordines mutua charitate, auxilio, et concordissimis animis afferre omnino tenentur.

Ac probe scitis, quantopere ad Christi Ecclesiæ, ejusque fidelium prosperitatem conducat sacrorum Pastorum concordia, quae etiam mirifice ostendit, quomodo in legitimorum quoque rituum varietate inter ejusdem Ecclesiæ filios stabile & integrum inviolatumque servetur unitatis vinculum. Hinc, Venerabiles Fratres, vel facile intelligere potestis, quanto animi Nostri dolore noverimus quæstiones inter utriusque Ritus Clerum istarum vestrarum diœcesium exortas. Ac Nostris in votis fuisset, ut hujusmodi quæstiones et dissidia nunquam extitissent, et nunquam Ecclesisticæ hierarchiæ pacem & concordiam turbare potuissent. Ea autem profecto spe nitebamur, fore, ut ejusmodi dissensiones saltem sopirentur ob curas, quas, veluti cognoscitis, Congregatio a Nobis pro Ecclesiarum orientalium negotiis instituta in praesentia impendit in examinanda concordia ab utriusque Ritus Ordinariis communi consensu proposita, ut omnis scilicet quaestionis et dissidii causa ab utraque parte penitus amoveatur.

Verum summo animi Nostri moerore agnoscere debuimus, quaestiones ac dissidia non solum minime sopita, sed etiam aucta fuisse, et nonnullos e Clero utriusque Ritus proprio arbitrio res egisse, quae canonicis Sanctionibus, et ecclesiasticae disciplinae minime sunt consentaneae. Itaque maxime optantes, huic gravi sane malo promptum et efficax adhibere remedium, has Vobis, Venerabiles Fratres, scribimus litteras, quibus vos etiam excitamus, hortamur & obtestamur, ut pro eximia vestra religione & Episcopali zelo, nihil intentatum relinquatis, ut omnium animos ad optatam pacem, tranquillitatemque reducatis. Quocirca ne desinatis Clero vobis subjecto inculcare, et praecipere, ut se omnino abstineat a renovandis quaestionibus, quae sacram liturgiam, et ecclesiasticam disciplinam respiciunt, cum hujusmodi dissensiones mutuam inter utriusque Ritus Clerum concordiam omnino necessariam vehementer perturbant. Neque omittatis, Venerabiles Fratres, in omnium memoriam revocare, omnem de hisce rebus ordinationem, vel innovationem ad supremam Nostram & apostolicae hujus Sedis auctoritatem unice pertinere. Atque a vobis exposcimus, ut Nos accuratissime certiores faciatis de iis omnibus, quae ad hujusmodi spectant negotium & ea Nobis praesertim exponatis, quibus opportune ac provide consulere possimus. Etenim etiamsi haec apostolica Sedes omni cura semper advigilaverit, ut legitimi Ritus integri servarentur, tamen pari studio curavit, ut omnes eliminarentur abusiones, et nunquam omisit justas excipere postulationes, debitamque earum rationem habere. Ac si opportunum esse censueritis, una cum vestris responsis aliquem ecclesiasticum vestrarum dioecesium virum ad Nos mittere, quo controversiae melius clariusque noscantur, pro certo habete, Nos illum omni benevolentia esse excepturos ac perlibenter audituros. Nihil vero dubitamus, quin pro vestra singulari pietate, atque erga Nos, et hanc Petri Cathedram, fide & observantia hisce Nostris desideriis monitisque studiosissime obsequi velitis. Interim vero, hanc etiam occasionem libentissimo animo amplectimur, ut iterum testemur, et confirmemus praecipuam, qua vos prosequimur, benevolentiam. Cujus quoque pignus esse volumus apostolicam benedictionem, quam intimo cordis affectu vobis ipsis, Venerabiles Fratres, cunctisque Clericis, laicisque fidelibus cujusque vestrum curae commissis peramanter impertimur.

Datum Romae apud S. Petrum die 2. Martii anno 1863.

Pontificatus Nostri anno decimo septimo Pius Pp. IX. m. p.“

Copiam hanc cum Originali suo de verbo ad verbum concordare testor Leopoli die 27 Martii 1863.

L. S. Franciscus Xaverius Archieppus“

NB. Excellentis. Franc. Xaverius Archiepiscopus eo in obtutu Romam per Tridentum, ubi celebrationi festivitatis in memoriam habiti ibidem ante 3. sæcula Concilii oecumenici interesse intenderat, se contulit. Tarnoviae 16. Maji 1863.

L. 1148.

Ugoda między Austryą i Bawaryą co do legalizowania dokumentów przez publiczne Urzęda wydanych lub widymowanych.... zawarta.

Reichs - Gesetz - Blatt Państwa Austryackiego z r. b. w zeszycie XIII. z 31

Marca r. b. zawiera pod L. 31 i dniem 13. Lut. r. b. Ugodę wyżwspomnioną, w VIII. Artykułach, z których wyjmujemy 4 a to I. V. VI. VII. dla wiadomości i użytku. Tak one opiewają:

Art. I. „Diejenigen Urkunden, welche von den Gerichten in oder außer Streitsachen und in Strafangelegenheiten, sowie von den geistlichen Ehegerichten als Amtsurkunden ausgestellt werden, bedürfen, wenn sie mit dem Amtssiegel versehen sind, einer Legalisirung nicht."

Art. V. „Die Auszüge aus den ämtlichen Geburts- Trauungs- und Sterbematrikeln bedürfen in Oesterreich nebst der Legalisirung der zuständigen politischen Ortsbehörde der Beglaubigung der politischen Landesstelle, — bei dem Militär aber des Kriegsministeriums, in Bayern bedürfen derlei Auszüge neben der Beglaubigung durch die Distrikts-Polizeibehörde auch jener der im Artikel III erwähnten vorgesetzten Verwaltungsstelle."

Art. VI. „Andere von geistlichen Aemtern christlicher Religionsbekenntnisse in Angelegenheiten ihres Berufes ausgestellte Urkunden bedürfen nur der Legalisirung durch das bischöfliche Ordinariat, — bei den evangelischen Religionsgenossenschaften in Oesterreich: durch die vorgesetzte Superintendentur, — in Bayern: durch die betreffende protestantische Consistorialstelle."

Art. VII. „Die einer Privaturkunde beigefügte Beglaubigung der nach diesem Uebereinkommen zuständigen Behörde bedarf keiner weiteren Legalisirung."

Tarnów 22. Kw. 1863.

L. 1240.

Wys. Rozporządzenie względem wypłat suspendowanych Urzędników i t. d.

Reichs-Gesetz-Blatt z 11. kw. r. b. zeszyt XIV. przynosi Nam Wys. Rozporządzenie Ministeryalne z 16. Lut. r. b. L. 32 obwieszczające postępowanie z wypłatami Urzędników lub im równych urzędujących przy suspensyi od urzędu, które dosłownie tak brzmi:

„Ueber die Gebührenbehandlung der Staatsdien r und der denselben gleichgestellten Funktionäre in Suspensionsfällen, werden auf der Grundlage der bestehenden Vorschriften nachstehende, für das Personal aller Dienstzweige (mit Ausnahme des gesandtschaftlichen und konsularämtlichen Personals) giltige Bestimmungen vorgezeichnet.

1. Mit dem Eintritte der Suspension (Enthebung vom Amte bei gleichzeitiger Einziehung der Genüsse) ist der Gehalt mit Ende des Monates, in welchem die Suspension durch den faktischen Austritt wirksam wird, einstweilen einzustellen.

2. Endigt die Suspension mit der Dienstentlassung, so hat die definitive Einstellung des einstweilen sistirten Gehaltes platzzugreifen.

3. Tritt die strafweise Versetzung des Suspendirten mit einer Schmälerung des bisherigen Gehaltes ein, so kommt der neue Gehalt vom Ersten des auf den Antritt des neuen Dienstes nächstfolgenden Monates flüssig zu machen; der einstweilen sistirte frühere Gehalt aber ist definitiv einzustellen.

4. Erfolgt die strafweise Versetzung mit gleichem Gehalt oder findet die Wiedereinsetzung in den früheren Dienst und in den früheren Gehalt Statt, so hat die Flüssigmachung des eingestellten Gehaltes vom Ersten des dem Dienstantritte nächstfolgenden Monates stattzufinden.

5. In Bezug auf andere Genüße neben dem Gehalte, bleiben die bestehenden Normen unberührt.

6. In Betreff des Anspruches auf nachträgliche Erstattung der während der Dauer der Suspension eingezogenen Genüsse, kommt es darauf an, ob der Suspendirte schließlich vollkommen schuldlos befunden wurde oder nicht.

Im ersteren Falle gebührt demselben der volle Nachtrag der ihm entgangenen nicht onerosen Genüsse, nach Abzug der etwa bezogenen Alimentation; wurde dagegen der Suspendirte schließlich nicht ganz schuldlos erkannt, so hat er auf einen Nachtrag dieser Genüße keinen Anspruch. Unter besonders rücksichtswürdigen Verhältnissen kann inzwischen auch in diesem Falle der Nachtrag, über Abzug der etwa gewährten Alimentation, ganz oder zum Theile zugestanden werden.

7. Die Frage ob und, bejahenden Falles, mit welcher Quote ein Nachtrag der eingezogenen Genüsse stattzufinden habe, ist, wenn dießfalls nicht schon im Disciplinarerkenntniß eine Bestimmung getroffen wurde, von der kompetenten Behörde im administrativen Wege zu entscheiden.

8. Die dem Suspendirten wegen Unvermögens zur Bestreitung des Unterhaltes für sich und seine Familie, mit einem dem Bedarf entsprechenden Theilbetrage des Gehaltes, in Gemäßheit der Allerhöchsten Entschließung vom 16. Februar 1828 (politische Gesetzsammlung, Band 56, Nr. 50) zu bemessende Alimentation, ist in der Regel erst über dessen förmliches Einschreiten und nur in dem Falle, wenn der Bedarf notorisch sein sollte, gleich von Amtswegen anzuweisen.

9. Der Alimentationsgenuß, ob über Einschreiten des Suspendirten oder Amtswegen bewilligt, beginnt von dem auf den Termin der Gehaltseinstellung nächstfolgenden Tage.

10. Die Einstellung der Alimentation hat im Falle der Dienstentlassung mit dem Ende des Monates, in welchem dem Betheiligten das rechtskräftig gewordene strafgerichtliche Urtheil oder das Disciplinarerkenntniß bekannt gemacht oder zugestellt wurde; im Falle des Ablebens während der Suspension mit Ende des Sterbemonates; in allen anderen Fällen mit dem Termine der Flüssigmachung des früheren oder des neuen Bezuges zu erfolgen."

Następują podpisy P. T. Ministrów.

Co dla wiadomości celem pouczenia drugich w danym razie wydrukować poleciliśmy.

Tarnów 1. Maja 1863.

L. 1413.

Wylosowanie Obligacyi indemnizacyjnych uskuteczniono.

C. K. Dyrekcyja funduszu indemnizacyjnego przysłała Wykaz wylosowania Liczb na dniu 30. Kw. r. b. w którym znajduje się dodatek, aby w przeciągu 6 miesięcy zgłoszać się po wypłatę wyciągniętych Obligacyi indemnizacyjnych. Posiadacze obligacyi kościelnych z tego funduszu jeszcze niewylosowanych niech się dowiadują z Wykazu w kasach c. k. lub przy gazetach znajdującego się i t. d. Tarnów 7. Maja 1863.

L. 1339.

Nowa Gazeta „Nowiny ze świata."

W Krakowie z dniem 1. Maja r. b. wychodzi Gazeta pod tytułem: „Nowiny ze świata" redagowana przez P. Romana Kieres i P. Ludw. Leśniowskę, w stylu popularnym, dla ludu wiejskiego, 2 razy w miesiąc za przedpłatą roczną 3 złr. lub półroczną 1 złr. 50 c. w. a. Szan. Redakcya w Programie między innemi tak się odzywa: „Do Was czcigodni Kapłani nasi! z serdeczną udajemy się prośbą, abyście... to pisemko... raczyli drugim polecać, bogatsi dla ubogich i niższych Braci waszych zamawiać, lud wiejski zachęcić, aby przynajmniéj w *każdéj szkółce wiejskiéj* lub *gminie* jedna takaż gazetka była." Którzy zamówili lub zamówią toż Pisemko, przekonywać się będą, o ile zasługuje na względy.

Tarnów 1. Maja 1863.

Nr. 1641.

Taxa petito pro dispensatione in matrimonialibus adnectatur.

Quod cuilibet petitioni in objecto *dispensationis matrimonialis.... adclusa* esse debeat *nota* omnibus *taxa,* secus petitum absque effectu restituetur.... Mandatum est Consist. de 29. Nov. 1832, N. 2589, quod hisce republicatur. Tarnoviæ 21. Maji 1863.

L. 3666 z r. 1862.

Wykład obrzędów Mszy ś. szczególniéj dla kapłanów.

B. Złożenie i konsekracya ofiary; Działalność Zbawiciela kapłańska, Droga poświęcenia.

Ciąg dalszy do Kur. IX. r. b.

O symboliczném przedstawieniu modlitwy ofiarnéj.

Modlitwa ofiarna powinna być *skutecznemi godłami* wzniesioną, *a myśl ofiarna* bardziéj jeszcze uduchowniona, aby modlitwa i myśl ofiarna serca kapłana i innych wiernych wskroś przejęła. Jak modlitwa ofiarna według dwóch postaci na dwie części się dzieli, podobnie kościół *dwa godła* tu postanowił: a) **kadzenie** i b) **rąk umywanie.** Gdy ciało Pana naszego jakby kadzidło w ogniu, z miłości się strawiło, wytrysła krew Jego święta na obmycie kościoła, (Joan. I. 7.) a to się uwydatnia w ofierze eucharystycznéj: **kadzenie** odpowiada ofiarowaniu chleba a **umywanie rąk** ofiarowaniu wina.

a) Kadzenie w Offertorium.

Jaki stósunek antyfony w Offertorium do téjże w Introicie, taki jest tegoż drugiego kadzenia do piérwszego. Kadzidło oznacza: ofiarę i modlitwę, które od siebie są nierozdzielne; przy kadzeniu w Introicie przedstawia się bardziéj znaczenie *modlitwy*, przy témże w Offertorium bardziéj znaczenie *ofiary*. Poświęcone (a zatém i okadzone) bywają dary ofiarne, miejsce ofiary (ółtarz) i ofiarujący, aby święte koło dary i ółtarz, kapłana i wiernych przytomnych określiło. I cóż się ma w tém kole sprawować? To, czego godłem kadzenie t. j. ofiara Chrystusa i ofiara ludzi. Ś. Augustyn tłómaczy słowa podczas kadzenia w ten sposób: „Dirigatur oratio mea....“ odnosi się do głowy saméj Chrystusa. Gdy się już dzień ku wieczorowi nachylił, (o naszéj 3. godzinie popołudniu) oddał Pan życie swe, aby je znowu odebrał. Lecz i my jesteśmy tu wyobrażeni, bo cóż wisiało na krzyżu, jak nie to, co z rodu ludzkiego Pan na się przyjął? ciało. Jakże mógł Bóg Ojciec opuścić Jednorodzonego Syna swego, równego sobie w Bóstwie! Jednak, gdy naszą grzéchowość do krzyża przybił, gdy stary człowiek, jak Apostoł mówi (Rzym. VI, 6.) wraz z Nim ukrzyżowanym został, zawołał głosem tegoż człowieka: Eli, Eli, lama sabaktani?! Otóż wieczorna ofiara, męka Chrystusa całopaleniem. Owa ofiara wieczorna przy wzniesionych rękach Chrystusa na krzyżu, *elevatio manuum mearum sacrificium vespertinum*, stała się ofiarą poranną w zmartwychwstaniu. Czysta modlitwa z serca wiernego wznosi się jak kadzidło z ółtarza świętego, jego wonią oddéchają wszyscy, którzy tu wierzą, bo nasz stary człowiek z Panem do krzyża został przybity.“ Z objaśnienia św. Augustyna (in ps. 140) poznajemy, jak w liturgii wszystko najpiérwéj *od osoby Chrystusa* się poczyna. Chrystus swe niepokalane, ogniem Ducha św. napełnione ciało na ółtarzu krzyża za nas Ojcu niebieskiemu ofiarował, która to ofiara na naszych ółtarzach się ponawia, a z nią jednoczy się ofiara wiernych, których serca z miłością ofiarującego się Zbawiciela jednoczą się. *Wonności* oznaczają modlitwy świętych, wznoszące się do tronu trójjedynego Boga.

Jak modlitwa ofiarna przez konsekracyję się dokonywa, tak po niéj urzeczywistnia się téż, co kadzenie wyobraża. Po konsekracyi wznosi się ofiara kościoła ku niebu bardziéj, niżeli woń starozakonnego całopalenia, w ogniu strawionego. W offertorium kładzie się ofiara na krzyż, w incenzacyi na żar ogniowy. Z rąk kapłana przyjmuje Chrystus dary, ręce kapłana wkładają téż pachnidła w ogień. „Tego obrał z żyjących, aby ofiarował ofiary Bogu, kadzenie i dobrą wonność na pamiątkę ku ubłaganiu za lud swój. (Syrach 45, 20.) Tak w niebie przez anioła ofiarne modlitwy Świętych, na złotym ółtarzu składane, t. j. Chrystusowi oddane bywają. (Obj. 8, 3 & 4.) Tym aniołem jest Michał św. *Per intercessionem b. Michaelis Archang; stantis a dextris altaris incensi* (w niebie) *incensum istud...* którego straży starozakonny kościół był powierzony i którego niemniéj nasz kościół wyznaje i czci jako swego szczególnego i właściwego anioła stróża i nieustannego pośrednika, jako księcia niebieskiego dworu, dusze wybranych przed tron Najwyższego do niebieskiéj przeprowa-

dza szczęśliwości do nieustającéj światłości, jako wielki Chorąży ze znakiem zwycięztwa..... *signifer s. Michael repraesentet eas in lucem sanctam*.... (Offert. Missa de Requiem.)

Przeto św. Franciszek Seraf. szczególnie pałał miłością ku Archaniołowi Michałowi (Bonaventura Legenda s. Franc. cap. 9.) Św. Michał też swego czasu Antychrysta przezwycięży. „Stała się wielka bitwa na niebie. Michał i Aniołowie jego walczyli przeciw smokowi. Smok téż walczył i aniołowie jego, lecz nie przemogli, ani miejsce i ich daléj znalezione jest na niebie i zrzucon jest on smok wielki, wąż starodawny, którego zowią diabłem i szatanem, który zwodzi wszystek świat... Oni zwyciężyli go dla krwi Barankowéj i dla słowa świadectwa swego.“ (Obj. św. Jana 12, 7. 11.)

Trojakie stanowisko zajmuje kapłan przy ółtarzu; **stoi** albo w **środku** lub na **stronie epistoły** (lewéj) albo **ewanielii** (prawéj) uważając te strony wtedy, gdy kapłan, *do ludu twarzą* jest obrócony. Cdy w ofierze eucharystycznéj wszystkie przedobrażenia się spełniają, tłómaczymy słusznie to **trojakie** stanowisko jako odpowiadające **przedsionkowi, miejscu świętemu i najświętszemu** starozakonnéj Świątyni, jako téż naszych kościołów główne części są: **nawa, presbyteryum i wielki ółtarz.** Jak niegdyś li Arcykapłan do Najświętszego miejsca mógł wstąpić, tak tylko ten, kto mszę św. odprawia, w **środku** ółtarza czyli w Najświętszym stoi.

Na stronie epistoły, niejako w **przedsionku** lub **nawie** wśród wiernych czyta się, co do ewanielii przygotowuje, na tę stronę zstępuje Celebrans na umywanie rąk, na téj téż stronie ostatnie czyni dziękczynienie z ludem. W miejscu **świętém** czyta się ewangelia i odtąd leży mszał po prawéj stronie i tam musi kapłan z miejsca **najświętszego** oczy swe zwracać, bo co jest święte, jest z Najświętszém najściśléj złączone. Według dawnego obrzędu, który się jeszcze przy uroczystéj mszy św. Biskupiéj zachowuje (która ogółem staréj liturgii się trzyma) wykazuje się wyż wspomniona myśl wyraźniéj, gdy celebrujący Biskup, otoczony klerem, na odosobione od ółtarza, siedzenie się udaje i dopiéro na ofiarowanie do ółtarza powraca, wstępując do miejsca Najświętszego.

Zdjęcie Welum z kielicha wyobraża odsunięcie zasłony z miejsca najświętszego. Strona Epistoły jest stroną Subdyakona, który dary ofiarne na ółtarz przynosi i *przy stopniach* ółtarza epistołę czyta, gdy Dyakon na stronie ewangelii ją głosi.

W środku jest **kamień ółtarzowy,** w którym relikwije są złożone, wyobrażające kościół tryumfujący. Przez ofiarę, na tym kamieniu składaną, wzrasta budowa duchowa t. j. uświęcenie się ludu wiernego, przez wieki i unosi się ku niebu. Po obydwóch jego stronach palą się **świéce z wosku,** który **dziewicze** pszczoły (bo płciowe t. j. truty i matka nie robią) z najsubtelniejszych cząstek roślinnych wyrabiają, przeto jest tu obraz Najczystszego, który na ółtarzu jako ofiara miłości się trawi.

Powiedziawszy to nawiasowo, wracamy do *kadzenia w Offertorium* podczas Mszy ś. uroczystéj z asystą. Przy Off. okadzają się najpiérw dary ofiarne, czyniąc *kadzielnicą trzy krzyże* nad hostyją i kielichem. Czyniąc piérwszy krzyż mówi się: *Incensum istud*

t. j. ta ofiara, która w st. zak. była przedobrażona, przy 2giém: a *Te benedictum* t. j. w nowym przymierzu przekształcona, i udoskonalona a przy 3ciém: *ascendat ad Te, Domine!* t. j. do ofiary niebieskiéj; następne 2 *okrężenia* z prawéj strony na lewą *a 3. odwrotnie* oznaczają, że ta ofiara dosięga trojakiego kościoła wojującego i cierpiącego, który się dokonywa w tryumfującym, przez zstąpienie na obydwa piérwsze kościoły miłosierdzia Bożego, *et descendat, super nos, misericordia Tua.*

Po darach ofiarnych, jeżeli SS. nie jest wystawione, incenzuje się najpiérw *krucyfix*, bo ofiara ółtarza jest rzeczywistém wznowieniem ofiary dokonanéj na krzyżu przez Tego, który zwyciężywszy teraz, „usiadł z Ojcem swoim na tronie jego.“ (Apoc. III, 21.) Dla tego okadzają się potém *Relikwije*, które, jeżeli je kościół posiada, powinny być ustawione z obydwóch stron ółtarza, szczególnie wielkiego, przed którym się uroczysta Suma z Assystą odprawiać zwykła.

Aby ofiara Bogu złożona mogła mu być miłą, kapłan ofiarujący powinien mieć, *czyste ręce*, krzywdą bliźniego nie obciążone i łakomstwem nie splamione; *czyste wargi*, nie tylko nie znające kłamstwa, przekleństwa, ale także i próżnych słów się wystrzegającego; *czyste serce*, nie oddane obrzydliwościom cielesnym, tém mniéj skażone życiem sprosném. Do tych to cnót kapłana zdobiących odnoszą się słowa, które on przy okadzaniu wymawia: *elevatio manuum mearum... custodiam ori meo... non declinet cor meum...* by swych grzéchów nie uniewinniał, lub wymawiał, uniewinnień nie bronił... *ad excusandas excusationes in peccatis*, zamiast je uznać i pokutować.

Po ołtarzu *okadza* się nie tylko *kler* według zewnętrznéj godności, lecz i *lud*, bo tu jest ofiara *wszystkich*, a potrzebę myśli ofiarnéj dla wszystkich wykazuje kapłan, gdy *oddając* kadzielnicę mówi: *Accendat Deus in nobis* (omnibus) *ignem sui amoris et flammam aeternae charitatis.* Tak widzi oko wiary w incenzacyi wspaniałe godło wielkiéj ofiary, podobnie też

b) w umywaniu rąk przy **Lavabo**, o czem później.

Nr. 1619.

Piis ad aram suffragiis commendatur

Anima p. m. Ri Leopoldi Gottwald theologi IV. in annum, alumni Seminarii Dioeces. Sacramentis rite provisi, Neo-Sandeciae 17. Maji a. c. demortui.

Josephus Alojsius,
Episcopus Tarnoviensis.

E Consistorio Episcopali,
Tarnoviae die 21. Maji 1863.
JOANNES FIGWER, Cancellarius prov.

Tarnoviae & Jasło. Typis Anastasii Rusinowski, 1863.